

tribuna

**SOCIALNO
SKRBSTVO**

GLASILO SZDL LJUBLJANA-ŠIŠKA — IZREDNA ŠTEVILKA III/1978

PROBLEMATIKA SOCIALNEGA SKRBSTVA IN DELOVANJE OBČINSKE SKUPNOSTI SOCIALNEGA SKRBSTVA LJUBLJANA-ŠIŠKA v letih 1975-1977

- I. VLOGA IN NALOGE SOCIALNEGA SKRBSTVA**
- II. SAMOUPRAVNA UREDITEV OBČINSKE SKUPNOSTI
SOCIALNEGA SKRBSTVA IN NJENA STROKOVNA SLUŽBA**
- III. PROBLEMATIKA DEJAVNOSTI S PRIMERJAVO REALIZACIJE
V LETIH 1975-1977**
- IV. ZDRUŽEVANJE SREDSTEV ZA SKUPNE IN SOLIDARNOSTNE
NALOGE V MESTU IN REPUBLIKI TER VLOGA MESTNE
SKUPNOSTI SOCIALNEGA SKRBSTVA**
- V. SMERNICE URESNIČEVANJA DRUŽBENEGA PLANA
V LETU 1978**

I. VLOGA IN NALOGE SOCIALNEGA SKRBTVA

Socialno skrbstvo je družbeno organizirana dejavnost, ki jo organizirajo delovni ljudje s ciljem, omogočiti ogroženim posameznikom, družinam in drugim družbenim skupinam sredstva za življenje, če jih le ti niso sposobni ustvariti bodisi z delom ali na osnovi z delom pridobljenih pravic.

Socialno skrbstvo je tudi dejavnost, organizirana s ciljem zagotavljanja pomoči in varstva tistim subjektom, ki sami niso v celoti sposobni skrbeti zase in jim je potrebna pomoč pri reševanju njihovih osebnih, družinskih in drugih problemov, ki ovirajo njihovo polnovredno vključevanje v delo ter življenje družbene skupnosti.

Skupnost socialnega skrbstva za območje občine Ljubljana-Siška je bila ustanovljena 4. 2. 1975. leta.

Ta organiziranost samoupravne interesne skupnosti pomeni ne le prenos financiranja iz proračuna družbenopolitične skupnosti, temveč tudi izredno pomemben korak pri uveljavljanju novih družbeno ekonomskih odnosov na področju socialnega skrbstva, kot dejavnosti posebnega družbenega pomena.

V teh samoupravnih oblikah si delovni ljudje po načelih samoupravnega odločanja v procesu menjave dela z vzajemnim in solidarnim združevanjem sredstev zagotavljajo le tak razvoj, ki oblikuje vse trdnejše temelje njihovi socialni varnosti.

Skupnost socialnega skrbstva uresničuje na svojem območju naslednje naloge:

— razvija preventivno dejavnost za preprečevanje motenj, ki ogrožajo razvoj posameznika, družine ali skupine občanov ter izvaja za to potrebne ukrepe ali pa predlaga ukrepe drugim odgovornim družbenim dejavnikom;

— sodeluje pri urejanju očetovstva in preživnine otrok, rojenih izven zakonske zveze, razvija rejništvo, ureja namestitvev otrok v vzgojne zavode, dela z vzgojno zanemarjenimi in ogroženimi otroki ter z mladoletniki in mladoletnimi prestopniki, opravlja naloge skrbništva, posvojitve, skrbi za odkrivanje in usposabljanje za življenje in delo prizadetih otrok in mladostnikov ter pri tem sodeluje z drugimi samoupravnimi interesnimi skupnostmi ter razvija razne druge pomoči, ki jih narekujejo socialne razmere otrok v občini;

— skrbi za starostnike, ureja družbeno denarne pomoči, razvija dejavnosti nege starejših občanov in bolnih na domu, nameščanje v zavodih ter v tuji družini, opravlja delo z odraslimi neprilagodljivimi osebami, razvija druge oblike pomoči starejšim in bolnim občanom;

— sodeluje z drugimi interesnimi skupnostmi pri zadovoljevanju ustreznih potreb občanov.

II. SAMOUPRAVNA UREDITEV OBČINSKE SKUPNOSTI SOCIALNEGA SKRBTVA IN NJENA STROKOVNA SLUŽBA

Za uresničevanje svojega osebnega in družbenega interesa se delovni ljudje preko krajevnih skupnosti povezujejo z delavci temeljnih in drugih organizacij združenega dela, ki opravljajo dejavnost socialnega skrbstva in pa v društvih, katerih osnovna dejavnost zadovoljuje potrebe in interese delovnih ljudi na področju socialnega skrbstva v občinsko skupnost, da v njej svobodno menjavajo svoje delo, solidarno združujejo sredstva, sprejemajo programe razvoja socialnega skrbstva ter določajo obseg pravic in način njihovega uresničevanja.

Skupščina občinske skupnosti socialnega skrbstva Ljubljana-Siška je dvodomna. Sestavljata jo zbor uporabnikov in zbor izvajalcev.

Zbor uporabnikov, ki šteje 36 delegatskih mest, sestavljajo delovni ljudje in občani, združeni v krajevnih skupnostih teritorija občine Ljubljana-Siška.

Zbor izvajalcev, ki šteje 10 delegatskih mest pa sestavljajo delavci na področju socialnega skrbstva in delegati tistih organizacij, ki s svojimi programi dela neposredno izvajajo naloge socialnega skrbstva.

Naloge skupščine občinske skupnosti opredeljuje statut skupnosti. V preteklem mandatnem obdobju se je skupščina sestala 12-krat. Vsi sklici skupščine so bili sklepčni. Povprečna udeležba delegatov na sejah pa je bila 74 odstotna, kar je zagotavljalo ne le formalno sklepčnost, temveč tudi vsebinsko kvalitetne razprave o največkrat težki in izjemni problematiki, s katero se je morala soočiti delegatska skupščina.

Skupščina ima izvršni odbor kot svoj izvršilni organ in šteje 7 članov. Problematika dela s področja socialnega skrbstva je zahtevala v tem mandatnem obdobju skrajno angažiranost celotnega izvršnega odbora.

IO se je v obdobju prvega mandata (podatek velja do konca leta 1977) sestal 38-krat. Kljub izraziti težnji, dati prioriteto vsebini dela moramo priznati, da je bila tema dnevnega reda IO največkrat finančnega značaja. V naslednjem mandatu naj bi bilo delo občinske skupnosti socialnega skrbstva predvsem usmerjeno v njen vsebinski razvoj.

Skupščina ima za opravljanje javnih pooblastil naslednje organe:

- svet za varstvo družine,
- svet za varstvo odraslih,
- svet za odločanje o pravicah do družbene denarne pomoči.

V skupščini deluje še:

- razpisna komisija,
- odbor za samoupravni nadzor,
- odbor za SLO.

Za izvajanje strokovnega dela skupnosti, pa je organizirana strokovna služba — Center za socialno delo Ljubljana-Siška, ki deluje kot organizacija združenega dela. Občinska skupnost strokovni službi v smislu zakona o združenem delu zagotovi na podlagi vsakoletnih programov in opravljenega dela, sredstva za realizacijo nalog.

Skupnost socialnega skrbstva ima tajnika, ki vodi strokovno službo. Njegove naloge so opredeljene s statutom skupnosti.

Ob koncu lahko ugotovimo, da smo v procesu samoupravnega dograjevanja našega sistema na področju socialnega skrbstva, ter v obvladovanju pogojev in sredstev za dejavnost in razvoj naše skupnosti, dosegli opazne rezultate. Socialno skrbstvo se tudi vse hitreje in močneje uveljavlja kot sestavni del in izraz interesov ter potreb samoupravnega združenega dela in družbe kot celote.

Sodelovanje skupnosti socialnega skrbstva s KS in ostalimi SIS

Pogoj za čim uspešnejše izvajanje nalog iz celotnega področja skupnosti je približati problematiko okolju, kjer nastaja in tam tudi iskati možnosti ter oblike reševanja. Ob

tem naj omenimo neprecenljivo vrednost delovanja in povezanosti skupnosti s komisijami za socialna vprašanja v krajevnih skupnostih. Njihovo delo lahko skoraj v celoti ocenimo kot skrbno in zadovoljivo. Sama skupnost pa mora v bodoče prav tem komisijam nuditi več strokovne pomoči in vsebinske usmeritve pri izvajanju njihovih nalog na terenu.

Občinska skupnost je v letu 1978 organizirala posvetovanje s predstavniki KS in njihovih komisij kar je odprlo niz nerešenih vprašanj, ki jih je treba sistemsko reševati.

Sodelovanje skupnosti s krajevnimi skupnostmi in njihovimi komisijami, pa je treba razvijati tudi v smislu usposabljanja le teh za izvajanje nalog ljudske obrambe in družbene samozaščite.

Kompleksnost problematike nas vodi tudi k širšemu sodelovanju z ostalimi SIS, ki so združene v SIS socialnega varstva.

Prav v SIS socialnega varstva občine Ljubljana-Siška, bi se morale srečevati pri kreiranju politike razvoja socialne varnosti občanov Šiška vse ustanoviteljice te skupnosti, da bi skupno, sistemsko reševali mejna področja med posameznimi skupnostmi. Moramo pa poudariti, da z dejavnostjo interesne skupnosti socialnega varstva v Šiški nismo zadovoljni, ker prav na področju interesnega usklajevanja ni odigrala svoje vloge.

Nujno je potrebno v naslednjem mandatnem obdobju oživiti delo te skupnosti, za dosledno izpeljavo delegatskega sistema pa zagotoviti vključitev te skupnosti kot četrti enakopravni zbor v družbenopolitični skupnosti.

Sodelovanje z delegatsko skupščino in izvršnim svetom občinske skupščine Ljubljana-Siška je bilo uspešno, saj smo zlasti v prvem, najtežjem obdobju samoupravnega delovanja z njihovo pomočjo uspeli rešiti skoraj brezizhodne probleme.

Enako smo bili deležni vse podpore družbenopolitičnih organizacij naše občine pri razreševanju posameznih problemov, kakor tudi pri utrjevanju delegatskega sistema naše skupnosti.

III. PROBLEMATIKA DEJAVNOSTI S PRIMERJAVO REALIZACIJE V LETIH 1975—1977

Socialno skrbstvo pokriva teritorij zaokroženih 156 km² površine, ki s svojo konstantnostjo nasprotuje intenzivni stanovanjski gradnji v Šiški. Tako v zadnjih treh letih sledimo dokaj hitremu naraščanju števila prebivalcev na tem prostoru:

— v letu 1975 je bilo registriranih 74.752 prebivalcev,

— v letu 1976 je število naraslo na 76.593 prebivalcev,

— v letu 1977 pa je to število skoraj 78.000 (v polletju 77.788).

Naj ob tem poudarimo, da strokovno delo na področju socialnega skrbstva za občinsko skupnost in svete, ki opravljajo javna pooblastila, izvršuje Center za socialno delo Ljubljana-Siška, kot organizacija združenega dela.

V Šiški se organizirano socialno delo uveljavlja že od leta 1962 s 7 strokovnimi delavci na 40.000 prebivalcev.

Izpostavljamo dejstvo, da je kljub opaznim kadrovskim in organizacijskim razvojnim rezultatom (leta 1977 je zaposlenih 14 strokovnih delavcev) za strokovno službo socialnega skrbstva značilno, da so zaradi nezadostnega števila kadrov in prenapetega re-

publiškega normativa (na 4500 prebivalcev 1 socialni delavec) vsi naporji usmerjeni predvsem na neposredno kurativno socialno delo. Manj se lahko posvečajo organizaciji preventivnih akcij. Ob taki orientaciji dela obstaja tudi premalo možnosti za analitično in raziskovalno delo, kar prav gotovo ni v korist celotnemu načrtovanju razvoja socialnega skrbstva.

Predstavljamo področje dejavnosti skupnosti iz temeljnega občinskega programa, njeno realizacijo vključno s problematiko od ustanovitve pa do konca leta 1977.

Naj najprej posredujemo informacijo o številu uporabnikov socialnega skrbstva v Šiški.

V letu 1976 smo beležili 2.445 primerov, kar je predstavljalo 3,1 % vsega prebivalstva v Šiški.

V letu 1977 pa je število vseh kategorij uporabnikov 3.670, kar predstavlja 4,7 % šišenskega prebivalstva, oziroma je indeks porasta uporabnikov nasproti letu 1976 — 150,1.

Ta porast utemeljujemo s prenosom vseh prežिवninskih zadev iz pristojnosti sodišč na občinsko skupnost socialnega skrbstva.

Tabela I. — uporabniki socialnega skrbstva v letih 1976—1977

Zap. št.	Kategorija uporabnikov	Stanje 1. 1.		Na novo prijavljeni		Izločeni med letom		Stanje v obravnavi 31. 12.	
		1976	1977	1976	1977	1976	1977	1976	1977
1.	Otroci in mladoletniki prikrajšani za normalno druž. življenje	312	267	513	1368	530	1443	295	192
2.	Otroci in mladostniki z motnjami v telesnem in duševnem razvoju	124	158	52	72	24	215	152	15
3.	Ostali otroci in mladostniki v družbenem varstvu	22	20	56	138	54	150	24	8
4.	Vzgojno ogroženi otroci in mladostniki	223	197	177	213	159	122	241	288
5.	Odrasle materialno ogrožene osebe	190	49	124	330	281	338	33	41
6.	Odrasle osebe, ki so ogrožene zaradi pojavov ob procesu staranja	94	27	81	270	136	143	39	154
7.	Odrasle invalidne osebe	78	35	71	135	119	156	30	14
8.	Osebe z asocialnim ali antisocialnim vedenjem	40	64	108	133	82	157	66	40
9.	Osebe s problemi v družinskih odnosih	25	38	73	56	59	77	39	17
10.	Ostale odrasle osebe v družbenem varstvu	13	12	69	88	66	70	16	30
SKUPAJ od 1—10:		1121	867*	1324	2803*	1510	2871	935	799

* = seštevek ali število uporabnikov — 3670

1. DRUŽBENO DENARNE POMOČI — DDP

O dodelitvi kakršne koli družbeno denarne pomoči odloča svet za odločanje o praviči do družbeno denarne pomoči, ki je organ občinske skupnosti socialnega skrbstva za opravljanje javnih pooblastil.

Svet, ki odloča po kriterijih, opredeljenih v statutu skupnosti in pravilniku, je v letu 1975 zasedal 11-krat, leta 1976 7-krat in v letu 1977 9-krat. Skupno je bilo v teh letih obravnavano kar 1566 vlog.

Iz naslednje tabele je razvidna vrsta obravnavanj ter pogostnost primerov v posameznih letih:

Tabela II.

Zap. št.	Tematika obravnavanih vlog	Število primerov			Skupaj
		1975	1976	1977	
1.	Stalne družbene denarne pomoči	247	60	54	316
2.	Začasne družbene denarne pomoči	151	111	59	321
3.	Enkratne družbene denarne pomoči	144	81	47	272
4.	Prispevki za bivanje v VVZ	61	64	28	153
5.	Regresiranje šolske prehrane	4	7	5	16
6.	Plačilo pogrebnih stroškov	—	3	1	4
7.	Zimska pomoč, ozimnica, kurjava	—	165	274	439
SKUPAJ:		607	491	468	1566

Družbene denarne pomoči opredeljujemo na:

— stalne, občasne ali enkratne denarne pomoči;

— rejnine, oskrbnine v socialnih zavodih, zavodih za usposabljanje, za rehabilitacijo, v dijaških domovih in drugih družinah;

— plačilo zdravljenja, zdravstvenih storitev in zdravstvenih pripomočkov osebam, ki nimajo to urejeno iz drugega naslova;

— regresiranje prehrane šolskim otrokom;

— sofinanciranje letovanja otrok;

— plačilo in doplačilo letovanj odraslih;

— regresiranje bivanja predšolskih otrok v VVZ.

Pravico do družbene denarne pomoči imajo občani, ki so zaradi mladostnosti, bolezni, invalidnosti, ostarelosti in drugih vzrokov nesposobni ali zmanjšano sposobni za pridobitno delo, če nimajo lastnih zadostnih sredstev za preživljanje, poklicno usposabljanje in so brez zavezancev, ki bi mogli ali bili po zakonu, oporoki ali pogodbi dolžni za njih skrbeti.

Pravico do DDP imajo tudi občani, ki so zaradi bolezni, smrti svojcev ali drugih vzrokov v izjemni stiski, ter jim je potrebnačasna ali enkratna pomoč.

Tabela III. — prikaz upravičencev do DDP in izplačana sredstva v letih 1975—1977

Zap. št.	Oblika družbene denarne pomoči	Štev. uprav.			Mes. izpl. DDP			Povpr. DDP na 1 upr.		
		1975	1976	1977	1975	1976	1977	1975	1976	1977
1.	Stalna družbena denarna pomoč — edini vir preživljanja	91	103	102	84.580	94.600	93.570	929	918	1.335
2.	Stalna pomoč DDP — dodatni vir preživljanja	126	118	117	65.350	67.190	66.980	518	569	673
3.	Začasna družbena denarna pomoč	55	21	19	35.100	14.750	7.500	638	702	1.712
4.	Enkratna družbena denarna pomoč	395	267	289	—	—	—	84.033	93.030	1.546

DDP — enkratne, zimske pomoči so bile izplačane

din

v letu 1975 v skupnem znesku 331.933,50

v letu 1976 v skupnem znesku 248.392,30

v letu 1977 pa v znesku 446.960,00

Stalna pomoč kot edini vir preživljanja je znašala:

v letu 1975 — od 650,00 din — 1.200 din

v letu 1976 — od 720,00 din — 1.300 din

v letu 1977 — od 1. 1. 1977 do 30. 9. 1977 =

= 720,00 — 1.250,00 din

od 1. 10. 1977 — 31. 12. 1977 = 1.380,00 din

Omenimo naj, da je republiško dogovorjena družbena denarna pomoč kot edini vir v enotnem programu priznana v znesku 856,50 din na upravičenca. Ta mesečni znesek se ob sedanjem porastu življenjskih stroškov lahko smatra resnično manj kot najmanjše možno sredstvo za preživetje. Zato bomo s 1. 10. 1977 ta znesek valorizirali na 1.380,00 din na upravičenca. Osnova je 70 % pokojnine z varstvenim dodatkom iz preteklega leta.

Stalna pomoč, kot dopolnilni vir preživljanja pa je v vseh treh letih ostala na enakih razponih: od 300,00 din — 1.000,00 din.

Stalna pomoč — dopolnilni vir se je prav tako s 1. 10. 1977 valorizirala in sicer 20 % na celotno maso sredstev namenjenih za to dejavnost.

Regresiranje šolske prehrane

Kriteriji za plačilo šolske prehrane socialno in ekonomsko ogroženim otrokom se v vseh letih niso bistveno spreminjali.

Zaradi izredne finančne krize v letu 1976, ki je nastala zaradi poravnave obveznosti solidarnostnega prelivanja iz leta 1975, povišanja cen v socialnih zavodih, višje vsote sredstev za vzajemne naloge v republiški skupnosti, letnega zagotovila OD novo zaposlenim v Centru za socialno delo in skupnosti ter plačila anuitet za Dom starejših občanov v Šiški — so bili zaradi sanacije težkega finančnega stanja skupnosti sprejeti nekateri pomembni ukrepi, med katerimi je bil tudi ta, da se od 1. 9. 1976 ne bo sofinancirala prehrana šolarjev iz socialno prizadetih družin.

Iz navedenega razloga je tudi opazen padec števila upravičencev do regresiranja v šolah, ki je prikazan v tabeli IV.

Ta sklep je veljal tudi v letu 1977, kar pa je skupnost skušala omiliti z rebalansom finančnega programa med letom, s čimer je zagotovila najbolj prizadetim družinam oziroma šolarjem do konca leta osnovne obroke prehrane v šoli. Moramo poudariti, da je bila s tem prizadeta že dokaj ustaljena in večletna oblika dejavnosti naše skupnosti, kar je pravzaprav korak nazaj v razvoju socialne v Šiški.

Cena posameznih obrokov v OŠ je različna:

Tabela IV.

Obrok	Najnižja mes. cena		Najvišja mes. cena		Povprečna cena 1977
	1976	1977	1977	1976	
Zajtrk	—	63,00	—	94,50	73,40
Malica	60,00	63,00	73,50	84,00	73,40
Kosilo	220,50	273,00	357,00	367,00	320,25

Priloga JT — 6

V letu 1975 je bilo za regresiranje šolske prehrane korišćeno 911.247,60 din. V letu 1976: 835.743,15 din sredstev naše skupnosti in pa 447.758,55 din sredstev mestne izobraževalne skupnosti Ljubljana.

V letu 1977 pa smo v ta namen porabili 966.311,20 dinarjev.

(glej tabelo V. na 7. strani)

V tej obliki dopolnilne dejavnosti skupnosti naj bo ena izmed nalog v letu 1978, da se v mestnem merilu oblikuje enotna lestvica diferenciranega plačevanja prispevka staršev oziroma drugih dejavnikov za prehrano šolskih otrok.

Regresiranje bivanja predšolskih otrok v VVZ

Socialno skrbstvo ima v občinskem programu kot obliko pomoči socialno in ekonomsko prizadetim družinam tudi regresiranje bivanja otrok v VVZ.

Za to obliko dejavnosti so v letu 1976 veljali enaki finančni ukrepi v smislu skrajnega krčenja dopolnilnega programa skupnosti, kot za regresiranje šolske prehrane. Vendar je skupnost tudi pri tej dejavnosti pokrivala najnujnejše primere v letih 1976 in 1977 seveda pa na račun ostalih oblik dejavnosti.

Tabela VI. — regresiranje bivanja predšolskih otrok v VVZ v letu 1977

Naziv VVZ	Število otrok, ki so prejeli regres	Prispevek OSSS za regresiranje
1. H. Ch. Andersen	13	43.530,68
2. Rezke Dragarjeve	7	19.326,25
3. Najdihojca	4	15.313,56
4. Litostroj	2	2.593,10
SKUPAJ	20	100.089,84

2. VARSTVO ODRASLIH

O postavitvi skrbnika odraslim osebam, o nagradah skrbnikom, namestitvi odraslih oseb v socialne zavode ali namestitve v oskrbo v drugo družino in pa o višini denarne pomoči za plačevanje storitev v zavodih ali v drugi družini odloča svet za varstvo družine, ki je organ občinske skupnosti socialnega skrbstva, za opravljanje javnih pooblastil.

Svet je imel v letu 1975 4 seje, v letu 1976 5 rednih sej in leta 1977 10 sej. Skupno je bilo obravnavanih 419 vlog.

Tabela V. — regresiranje šolske prehrane

Zap. št.	Naziv šole	Število otrok, ki prejema regres			Število otrok, ki prejema						Vse tri obroke ali druga kombinacija		
					samo kosilo			samo malico			Kosilo + malico zajtrk + kosilo		
		1975	1976	1977	1975	1976	1977	1975	1976	1977	1975	1976	1977
1.	Zvonka Runka	135	74	60	63	43	51	72	5	8	26	1	—
2.	Hinka Smrekarja	68	46	37	—	—	—	65	33	13	—	20	3*
3.	Riharda Jakopiča	61	15	23	14	—	4	28	3	5	3	10	19*
4.	Valentina Vodnika	227	102	53	86	39	18	120	43	18	16	17	21*
5.	Franca Rozmana-Staneta	112	54	27	31	16	14	81	14	7	13	6	—
6.	Alojza Kebeta	67	38	28	39	—	—	28	14	13	24	15	—
7.	Ivana Novaka-Ožka	92	23	23	2	—	—	76	14	22	5	2	14*
8.	Staneta Kosca	103	62	44	—	—	—	—	—	—	62	44	103*
9.	Franca Marna	137	56	58	41	6	29	95	25	25	25	4	1*
10.	Franca Bukovca	115	129	119	3	—	—	98	108	105	1	—	14*
11.	Simona Jenka	51	32	29	18	—	—	33	21	19	11	10	—
12.	Tineta Rožanca	35	50	33	8	—	—	27	—	—	50	33	—
13.	Veljka Vlahoviča	—	—	46	—	—	3	—	—	14	—	24	—
14.	Gimnazija Šentvid	8	—	—	4	—	—	4	—	—	—	—	—
Sole izven teritorija občine Šiška:													
1.	POŠ Janeza Levca	—	19	8	—	—	—	—	13	—	19	—	—
2.	Prežiha Voranca	—	13	1	—	—	1	—	2	—	11	—	—
3.	Ostale šole	28	4	2	12	1	—	13	—	—	3	—	3*
		1.239	717	591	321	105	120	740	295	249	269	186	178*
											83		41

* števila s to oznako pomenijo število otrok v varstvu

Tabela VII.

Zap. št.	Tematika obravnavanih vlog	Število primerov			Skupaj
		1975	1976	1977	
1.	Za sprejem v socialne zavode in plačilo polne oskrbe	6	5	6	17
2.	Za sprejem v socialne zavode in doplačilo k oskrbi	47	53	110	210
3.	Za sprejem v socialne zavode in plačilo razlike do polne oskrbe	—	7	24	31
4.	Ukinitev doplačila k domski oskrbi zaradi smrti	8	24	14	46
5.	Ukinitev doplačila zaradi vrnitve oskrbovanca v domačo oskrbo	2	2	1	5
6.	Za plačilo pogrebnih stroškov za katerega smo v celoti plač. dom	—	1	2	3
7.	Postavitev skrbnika za poseben primer	14	25	10	49
8.	Postavitev začasnega skrbnika za odvzem opravilne sposobnosti	—	4	6	10
9.	Postavitev pod stalno skrbništvo osebam, ki jim je bila popolno ali delno odvzeta opravilna sposobnost	5	5	4	14
10.	Ukinitev stalnega skrbnika zaradi smrti varovanca	—	1	1	2
11.	Odobritev kupoprodajnih pogodb za osebe pod skrbništvom	3	3	9	15
12.	Odobritev dviga iz pupilnih hranilnih vlog	3	10	—	13
13.	Valorizacija preživnin	—	—	4	4
SKUPAJ:		88	140	191	419

V masi prebivalstva se skupina starega prebivalstva večja. S tem povečanjem pa narašča tudi njihova problematika in obenem nujna, da se le-ta kolikor se da sprotno rešuje.

Namreč, skoraj vsak star človek se nenadoma znajde pred dejstvom, da so njegovi dohodki manjši, da je njegov način življenja z upokojitvijo docela spremenjen, da so nastali z osamosvojitvijo otrok v družini docela drugačni odnosi, da je osamljen ipd. Ob vsem tem pa so njegove potrebe po oskrbi, negi, spremenjeni in primerni prehrani ter zdravstvenem in socialnem varstvu oziroma pomoči, vedno večje.

Ob takih momentih je prisotna želja in potreba po nastanitvi v ustreznem socialnem zavodu.

Pri nameščanju občanov v splošne socialne zavode ni bilo mogoče vedno upoštevati njihove želje po bivanju v določenem zavodu, ampak je bilo največkrat prisotno trenutno razpoložljivo prosto mesto v kateremkoli zavodu. To pa je nemalokrat slabo vplivalo na počutje oskrbovanca.

Z odprtjem novega Doma starejših občanov v Šiški s kapaciteto 228 postelj smo prav gotovo mnogo pridobili prav Šiškarji, pa čeprav je zavod grajen za celotno ljubljansko območje. Z delovanjem tega zavoda bo lahko

ustreženo marsikateremu ostarelemu občanu v Šiški, da bo užival družbeno varstvo v kraju, kjer je doslej živel ali celo delal. Skrajšala pa se je tudi čakalna doba za sprejem v tovrstne domove oziroma socialne zavode.

Ob čakalni dobi za sprejem, ki je bila pretekla leta največkrat izredno dolga, moramo izpostaviti še kadrovsko vprašanje v teh domovih in pa cene oskrbnin v zavodih. Namreč, vse pogostejše se pojavlja deficitaren profil kadra negovalk in strežnic. Obenem pa se pojavlja vse večje število interesentov za sprejem v socialni zavod, ki rabijo tujo nego in pomoč. Vemo pa, da ti domovi nimajo visokih kapacitet v sanatorijskih oddelkih.

Cene v splošnih in posebnih zavodih se oblikujejo na osnovi celotne politike gibanja cen in resolucijskih izhodišč rasti osebnih dohodkov. Na različne višine in močna odstopanja cen v posameznih zavodih občutno vpliva tudi stopnja amortizacije v izračunu in pa investicijsko vzdrževanje nekaterih starejših objektov.

Cene so visoke in se med letom spreminjajo, kar močno vpliva na sposobnost participacije oskrbovancev, ki bivajo v teh domovih.

Tako smo imeli v letu 1975 od vseh 238 oskrbovancev le 43 samoplačnikov, 129 pa je

bilo delnih plačnikov. To so občani, ki nimajo dovolj lastnih sredstev za pokrivanje mesečnih stroškov v domu in jim nastalo razliko plačujejo njihovi svojci. V celoti pa smo plačevali oskrbnine za socialne zavode 66 občanom.

V letu 1976 je bilo v domovih 244 oskrbovancev iz naše občine. Od teh je bilo 61 samoplačnikov, 62 osebam pa je naša skupnost v celoti plačala oskrbnino. Delnih plačnikov pa je bilo v tem letu 121.

V letu 1977 je bilo nameščenih v zavodih po Sloveniji 272 oskrbovancev iz Šiške. Od tega je bilo 75 samoplačnikov, delnih 132, v celoti pa smo plačevali 65 osebam oskrbnino v domu.

Za oskrbovance, za katere v celoti krije stroške domskega varstva, prispevamo tudi mesečni dodatek za osebne potrebe, ki variira od 30—170 din, medtem ko osebe, ki same plačujejo del oskrbnih stroškov obdržijo mesečno za lastno porabo od 10—20 % pokojnine.

V tabeli VIII (na strani 10) so prikazani domovi, v katerih so nameščeni naši občani in zneski mesečnih oskrbin na osebo v teh domovih.

Zdravstveno okrevanje starejših občanov

Ta oblika dejavnosti je bila že ustaljena pred oblikovanjem naše skupnosti in smo jo prevzeli od prejšnjega Zavoda za socialno delo v Šiški. Zadnjič pa je bila prisotna v letu 1975, ko je bilo organizirano 10-dnevno bivanje 81 šiškarjev v Poreču (52) in na Srednjem vrhu (29). Cena penziona je znašala 80 din. Vse stroške okrevanja je občinska skupnost socialnega skrbstva krila 43 občanom, ostali so bili delni ali popolni samoplačniki.

V naslednjih letih pa je bila ta dejavnost ukinjena zaradi krčenja dopolnilnega programa iz vzrokov izredne finančne situacije, čeprav menimo, da je to v nasprotju z osnovnimi nalogami naše skupnosti, tj. intenzivne skrbi za vse vrste kategorij občanov.

Klubi zdravljenih alkoholikov

V Šiški delujejo trije klubi zdravljenih alkoholikov: Dravlje, Šiška, Medvode. V njih je bilo leta 1975 vključenih 82 zdravljenih alkoholikov, v letu 1976 prek 90 članov in leta 1977 prek 100 članov.

Ob tem pa moramo takoj poudariti, da je alkoholizem še vedno prikrit in zato ne moremo postreči z realno številko alkoholikov v Šiški.

Zanimivo pa je, da je vse bolj odkrito prisotna želja po zdravljenju alkoholizma pri posameznikih in da se klubskih sestankov udeležuje tudi ca. 60 % svojcev zdravljenih članov, ki so prav tako zainteresirani rešiti poedinca ali celo družino stiske, ki jo povzroča alkoholizem.

Pri tej dejavnosti je bilo vse do konca le-

ta 1977 prisotno nerešeno vprašanje financiranja, ki je mejno med našo skupnostjo in SIS zdravstvenega zavarovanja. Naša skupnost je doslej financirala le stroške najemnin za uporabo prostorov, kjer delujejo klubi in pa nagrado socialnega delavca, ki dela v tem teamu. Dejansko pa bi morala SIS zdravstvenega varstva kriti vse stroške celotnega strokovnega teama, ne glede na njihovo smer strokovnosti (nagrade, povrnitve potnih stroškov itd.).

Zdravstvena zaščita

Do zdravstvenega zavarovanja so opravičeni uživalci stalnih družbenih denarnih pomoči, oskrbovanci domov počitka in rejenci.

Mesečni prispevek je bil v letu 1975 135,00 din na oskrbovanca oziroma je bilo v ta namen za 152 upravičencev izplačano 296.613,20 dinarjev.

V letu 1976 je znašal prispevek 160,00 din in je bilo za 140 upravičencev izplačano 264.164,00 din.

V letu 1977 pa je prispevek za zdravstveno varstvo znašal do 31. 7. — 160,00 din, od 1. 8.—30. 9. se je prispevek dvignil na 180,00 din in od 1. 10. dalje na 200,00 din. Skupno je bilo v letu 1977 izplačano za to dejavnost 292.737,20 din.

Skrbnništvo odraslih

Pristojni organ občinske skupnosti socialnega skrbstva postavi pod skrbništvo osebe, ki jim je bila po odločbi sodišča odvzeta poslovna sposobnost. Ta se odvzame osebam, ki niso sposobne, da bi same skrbele zase, svoje pravice in koristi. Vzroki so različni: alkoholizem, duševna bolezen ali duševna nezvitost in podobno. Poslovna sposobnost se lahko odvzame delno ali pa popolno. Imenovani skrbnik mora skrbeti za osebo, ki ji je bila odvzeta poslovna sposobnost in skrbeti, da se vzroki, zaradi česar je bila sposobnost odvzeta tudi odpravijo, seveda tam, kjer je vzrok lahko le prehodne narave.

V letu 1975 je bilo v naši občini pod stalnim skrbništvom 57 oseb. To število v naslednjem letu ni odstopalo. V letu 1977 pa je pod skrbništvom 50 odraslih oseb.

Stanovanjska problematika

V letu 1975 je bilo za občane Šiške dodeljenih 95 stanovanj iz naslova solidarnostnega stanovanjskega sklada, kar še zdaleč ni bila zadovoljivo rešena stanovanjska problematika Šiške. V letu 1976 je z dodelitvijo 1.300 stanovanj za vso Ljubljano rešena šele četrtna stanovanjsko ogroženih prebivalcev.

V letu 1975 smo skušali poleg svetovanja stanovanjsko ogroženim občanom tudi pomagati v širši obliki: vplivati na vsebinsko spremembo pravilnika o dodeljevanju solidarnostnih stanovanj.

Tabela VIII. — prikaz števila oskrbovancev v splošnih in posebnih zavodih in cene mesečne oskrbe (1976—1977)

Zap. št.	NAZIV ZAVODA	Število oskrbovancev		Leto 1976			Leto 1977		
		1976	1977	Mes. oskrba na osebo			Mes. oskrba na osebo		
				pokr.	del. pokr.	nepokr.	pokr.	del. pokr.	nepokr.
1.	Bokalce	72	73	1.922	2.232	2.542	2.279	2.712	3.069
2.	Tabor	52	21	2.877	3.664	4.002	3.193	4.067	4.442
3.	Poljane	32	32	2.077	3.162	3.499	2.834	3.354	3.884
4.	Mengeš	35	40	2.325	2.945	3.255	2.734	3.410	3.884
5.	Domžale	11	25	2.325	2.914	3.255	4.278	4.712	5.177
6.	Vrhnika	8	15	2.375	2.883	3.665	2.775	3.036	3.947
7.	Predddvor	6	3	2.430	2.697	3.224	3.782	—	—
8.	Tisje	7	8	2.611	2.945	3.193	3.573	3.727	4.106
9.	Impolca	8	8	2.706	2.928	3.472	3.010	3.149	3.340
10.	Podbrdo	2	2	1.767	1.953	2.170	3.129	—	—
11.	Novo Celje	13	13	2.427	2.801	2.870	2.579	3.049	3.340
12.	Celje	7	5	2.666	2.821	—	3.286	3.751	4.061
13.	Kranj	12	15	2.980	3.441	3.534	3.286	4.247	4.495
14.	Škofja Loka	3	3	2.238	2.926	2.994	2.835	3.267	3.520
15.	Planina-Postojna	2	8	2.098	2.350	2.860	3.758	—	—
16.	Lambrechtov dom	3	3	2.311	—	—	3.100	3.658	—
17.	Trubarjev dom	1	1	2.170	—	—	2.210	—	—
18.	Kamnik	8	18	3.434	3.522	3.777	3.751	3.912	4.050
19.	Dom J. Potrča	1	2	3.100	—	—	3.180	—	—
20.	Dom D. Vugrinec	2	2	2.790	—	—	2.890	—	—
21.	Ponikve	3	2	1.881	3.065	3.173	2.277	3.459	3.859
22.	Hrastovec	20	18	3.642	—	—	4.158	—	—
23.	Dom star. obč. Bežigrad	—	12	—	—	—	3.813	4.092	4.216
24.	Dom starih Idrija	—	4	—	—	—	1.680	—	—
25.	Dom počitka Jelšin grad	—	1	—	—	—	3.264	—	—
26.	Dom upokojencev Nova Gorica	—	1	—	—	—	3.106	—	—
SKUPAJ		281	335						

Namreč, dve skrajnosti, ki jih je vseboval veljavni pravilnik:

— dodelitev stanovanja brez lastne udeležbe in

— dodelitev stanovanja s pogojem 100 % nakupa stanovanja (za mlade družine) narekuje tretjo varianto:

— pridobitev stanovanja delno z lastno udeležbo,

saj si prav mladi zakonci najtežje v nekaj letih prihranijo celotno vsoto za nakup stanovanja.

V letu 1977 je v noveliranem sistemu stanovanjske preskrbe upoštevana oziroma vnešena tretja varianta pridobitne možnosti stanovanja z dopolnilom, da je s stanovanjskim kreditom možno nabaviti tudi staro stanovanje. S tem se je prav gotovo povečalo število občanov, ki smo jim zagotovili stanovanjsko in socialno varnost.

Potrebna pa bi bila revizija slovenskega zakona o stanovanjskih razmerjih, ki dopušča socialno diferenciacijo na tem področju s tem, ko dopušča nekaterim kategorijam ob-

čanov dve obliki stanovanjske preskrbe v družbeni lastnini.

3. VARSTVO DRUŽINE

Občinska skupnost socialnega skrbstva ima v svoji samoupravni organiziranosti tudi svet za varstvo družine, ki kot organ za opravljanje javnih pooblastil odloča o:

— namestitvi otrok v varstvo, oskrbo in vzgojo v drugo družino ali zavod,

— o višini denarne pomoči za zavod ali rejništvo,

— o postavitvi skrbnika mladoletnim osebam,

— odvzemu otrok staršem, o stikih razvezanih staršev z otroki, o sklenitvi posvojitve otrok in o primku otroka, če se o tem starša sama ne moreta sporazumeti.

Svet je v letu 1975 zasedal 9-krat in obravnaval 298 vlog, v letu 1976 je za reševanje 256 vlog zasedal 14-krat in v letu 1977 na 18 sejah obravnaval 763 vlog. Skupno je bilo v razdobju 1975—1977 obravnavanih 1.317 vlog.

Tabela IX. — tematika sej sveta za varstvo družine

Zap. št.	Tematika obravnav. vlog	St. obravnav. vlog			Skup.
		1975	1976	1977	
1.	Skrbništvo	45	36	57	138
2.	Mladoletno premoženje	—	33	44	77
3.	Zavodska oskrba	20	67	30	117
4.	Uspostavljanje otrok z motnjami v teles. in duševnem razvoju	—	—	23	23
5.	Dodelitev otrok ob razvezi	5	13	48	66
6.	Predodelitev otrok	—	—	3	3
7.	Stiki otrok s starši	7	6	20	33
8.	Odvzem otroka staršem	—	—	—	1
9.	Rejništvo	105	74	57	236
10.	Posvojitev	8	12	31	51
11.	Privolitev v zakonsko zvezo mladoletni osebi	—	—	12	12
12.	Sprememba priimka	3	11	11	25
13.	Valorizacija preživnin	—	—	311	311
14.	Družbene denarne pomoči rejencem	105	—	115	220
15.	Žepnina in zdravstveno varstvo	—	4	—	4
		298	256	763	1317

Domsko varstvo otrok in mladine

V primerjavi med leti 1975 in 1977 ni bistvenega odstopanja v tej obliki dejavnosti, kar je razvidno iz tabele X.

Poudarimo pa naj, da je v zadnjih letih opazna tendenca upadanja namestitev v vzgojne zavode. To pa iz razloga, ker težimo v čim večji meri k ambulantni obravnavi, predvsem pri vedenjsko in osebnostno motenih otrokih, in se le v skrajnih primerih poslužujemo namestitve v zavodih.

Največje število gojencev je bilo v Prehodnem mladinskem domu v Ljubljani. Pri tem opozarjamo, da je tu velika frekvenca, ker se v tem zavodu opravlja predvsem triaža, ki traja od 3–6 mesecev, potem pa se gojenci vrnejo domov ali pa napotijo v drug ustrezen zavod.

V letu 1977 je bil po odločitvi sodišča za mladoletnike v zavod napoten le en mladoletnik.

Predstavljamo vam tabelaričen prikaz namestitve naših gojencev v 9 vzgojnih domovih po Sloveniji, v katere so bili vzgojno ogroženi, vedenjsko ali osebnostno moteni otroci razvrščeni na predlog komisije za razvrščanje v VZ ali pa po sklepu sodišča:

Opozarjamo na števila na koncu razpredelnice v oklepaju, ki predstavljajo številčno stanje v VZ na dan 31. 12. v letu.

Tabela X. — vzgojni domovi

Zap. št.	Naziv zavoda	Število gojencev v letu			Cena oskrbnega dne v decembru		
		1975	1976	1977	1975	1976	1977
1.	Dom Malči Beličeve	7	6	7	63,00	63,00	86,00
2.	VZ Veržej	5	3	3	92,00	101,00	112,00
3.	VZ Smlednik	4	1	1	79,65	88,25	97,10
4.	VZ Preddivor	3	—	—	77,50	85,90	85,90
5.	PMD Jarše	3	2	8	65,50	72,60	95,16
6.	VZ Slivnica	4	2	3	82,00	90,85	106,10
7.	VZ Logatec	5	1	1	81,60	90,40	101,20
8.	VZ Višnja gora	4	4	6	74,00	88,80	104,20
9.	VPD Radeče	6	3	2	75,00	75,00	90,00
		41 (27)	22 (22)	31 (21)			

Razvrščanje otrok z motnjami v telesnem in duševnem razvoju

Strokovna komisija pri Centru za socialno delo Ljubljana-Siška je v letu 1975 evidentirala za razvrstitve 28 otrok iz naše občine, enako število se je ponovilo tudi v letu 1976. V letu 1977 pa je bilo razvrščenih 39 otrok.

Otroci in mladoletniki z motnjami v duševnem in telesnem razvoju so mišljeni: slepi, slabovidni, slušno prizadeti, otroci z govornimi in glasovnimi motnjami, telesno invalidni otroci in mladostniki, zmerno, lažje, težje in težko umsko manj razviti otroci ter otroci in mladostniki s kombiniranimi motnjami.

V zavodih za usposabljanje je bilo v letih 1975—1977 razvrščenih:

Tabela XI.

Zap. št.	Naziv zavoda	Štev. gojencev v letu			Cena oskrb. dne		
		1975	1976	1977	1975	1976	1977
1.	Vzgojni zavod Janeza Levca — Ljubljana	32	32	29	82,20	90,00	58,82 183,00
2.	Zavod za varstvo in delovno usposabljanje M. Borštnerja	10	10	11	120,10	139,40	145,00 (172,00)
3.	Zavod M. Langusa — Kamna gorica	3	3	4	84,88	94,21	60,12
4.	Zavod za usposabljanje invalidne mladine — Kamnik	7	—	7	106,00	—	92,82
5.	Vzgojni zavod Planina	10	9	4	73,00	73,00	88,00
6.	Vzgojni zavod Janka Premrla-Vojka — Vipava	2	4	3	102,00	115,00	97,50
7.	Zavod za delovno usposabljanje mladine — Črna na Koroškem	3	3	3	100,65	114,65	108,05
8.	Zavod za slepo in slabovidno mladino — Ljubljana	6	5	5	109,07	121,00	94,72
9.	Zavod za usposabljanje slušno in govorno prizadetih — Ljubljana	4	—	—	474,00*	—	—
10.	Center za rehabilitacijo slepih, slabovidnih — Škofja Loka	1	—	—	74,00	—	105,75
		78	66	66			

Legenda: * znesek v tabeli XI. predstavlja le stroške prevoza in ne ceno oskrbnega dne.

Najtežje je z namestitvijo otrok, ki so težje duševno prizadeti in potrebujejo azilski tip zavoda, kot sta VZ v Dornavi in v Črni na Koroškem. Namreč, oba zavoda sta že dolgo prezasedena in je za njiju izredno dolga čakalna doba.

Omenimo naj način sofinanciranja oskrbnin za gojence v teh zavodih, ki se je s 1. 8. 1977 preusmeril iz skupnosti pokojninsko-invalidskega zavarovanja na mestno oziroma republiško izobraževalno skupnost in pa na občinske skupnosti socialnega skrbstva.

Izobraževalne skupnosti krirejo stroške domske vzgoje v skladu z njihovimi normativi in kriteriji, občinske skupnosti socialnega skrbstva pa poravnajo ostale stroške oskrbnega dne, torej razliko med deležem izobraževalne skupnosti in celotno ceno oskrbnega dne, tako da je znesek dnevno na gojenca točno določen. Tako nam je sporazum o opredelitvi nalog in obveznosti pri izobraževanju in usposabljanju otrok in mladostnikov z motnjami v telesnem in duševnem razvoju prinesel nove, neplanirane finančne obveznosti v letu 1977.

Posvojitve

Svet za varstvo družine lahko odloča o posvojitvi le tistega otroka, katerega starši imajo stalno bivališče na območju občine Ljubljana-Siška in so se odpovedali otroku, so umrli ali pa so več kot leto dni neznanega bivališča.

V letu 1975 je bilo v naši občini sklenjenih 8 posvojitvev.

Priloga JT — 12

V letu 1976 je bilo sklenjenih 9 posvojitvenih pogodb, čeprav je v tem letu izrazilo željo po posvojitvi otroka kar 27 oseb.

V letu 1977 pa je zaprosilo za posvojitvev otroka 21 družin, v postopku pa je bilo 14 primerov od katerih so biti trije zaključeni.

V letu 1977 smo izvedli na podlagi možnosti, ki jo nudi 229. člen zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih, tudi 28 sprememb posvojitvev iz dosedanjih nepopolnih v popolno posvojitvev. Za posvojitelje in njihove posvojence je to pomembna novost, saj so s spremembo posvojitve v popolno tudi posvojenci, ki so bili posvojeni po prejšnjem zakonu o posvojitvi, pridobili do posvojiteljev enak pravni položaj, kot ga imajo rodni otroci posvojiteljev.

Rejništvo

Za rejništvo se skrbstveni organ odloči, če so v družini otroka osebnostno moteni starši, če le-ti nimajo lastnega stanovanja, zaradi težje bolezni staršev ali zaradi rehabilitacije otroka, če so starši umrli ali so se odpovedali otroku.

V letu 1975 je bilo 87 otrok (24 novih primerov) v oskrbi v rejniški družini. V letu 1976 je bilo v reji 105 otrok (od tega 44 novih primerov) iz naše občine, v letu 1977 pa je bilo v rejniški oskrbi 86 otrok (23 novih primerov).

Rejnine, ki jih prejme rejnica za vsakega rejenca od pristojne občinske skupnosti socialnega skrbstva, se v zadnjih treh letih domala niso spreminjale in so bile dane v skoraj simboličnih zneskih;

Za kategorije otrok:	1975	1976	1.1.-31.6. 1977	1.7.-30.9. 1977	1.10.-31.12. 1977
za otroke do 1 leta	—	—	—	—	1.600
za otroke do 7 let	1.100	1.100	1.100	1.300	1.400
za otroke od 7—15 let	1.300	1.300	1.300	1.500	1.700
za otroke dušev. ali teles. prizadete	2.000	2.000	2.000	2.500	2.500

Pripominjamo, da so zneski rejnin od 1. 10. 1977 zvišani z valorizacijo delnega programa socialnega skrbstva.

Novih primerov oddaj v rejništvo je v preteklem letu manj kot leta 1976 kar pomeni, da rejništvo upada. Menimo, da temu lahko iščemo vzrok v več možnosti vključitve otrok v VVZ, dodeljevanje solidarnostnih stanovanj, poostrenih kriterijev za oddajo otroka v rejo, pa tudi večji standard današnjih družin.

V tej dejavnosti moramo omeniti še realizacijo dolgoletne težnje, da se vzporedno z zakonskimi določili socialnega skrbstva o rejništvu kot samostojni dejavnosti, uveljavijo tudi vse pravice in dolžnosti, ki izhajajo iz dela rejnic — tj. da je rejnica tudi zdravstveno, pokojninsko in invalidsko zavarovana.

Tako so z uveljavitvijo samoupravnega sporazuma o kriterijih za priznavanje rejništva kot samostojne poklicne dejavnosti, vse občinske skupnosti socialnega skrbstva zavarovale vse tiste rejnice, ki odgovarjajo kriterijem. Uveljavitev statusa rejnic oz. pravica do zavarovanja pa teče od 1. 1. 1975 dalje. Torej je naša skupnost v letu 1977 za uveljavitev statusa nekaterim rejnicam plačala prispevke za omenjeno zavarovanje v skupnem znesku 541.601,00 din, kar je bila neplanirana finančna obveza skupnosti. Znesek je bil zagotovljen z valorizacijo programa skupnosti.

Zanimivo je morda še to, da je največ naših rejencev v Domžalski občini, kjer je rejništvo že tradicionalno in najbolj razširjeno (47 otrok). Rejnic v Šiški prav tako pogrešamo, saj so le štiri.

Vsako leto je organizirano srečanje vseh rejnic, ki imajo v oskrbi naše otroke. To srečanje ni le prijateljsko ali simbolično, temveč je to tudi ena izmed oblik izobraževanja rejnic (predstavitev vzgojnega dela v VVZ, psihološke posebnosti otroka, igrača za predšolskega otroka ipd.), kar pa naj bo kot iniciativa za resnično sistematično, idejno in strokovno poglobljenost rejnic, ki so se opredelile za to obliko družbenega varstva.

Otroci in mladoletniki z motnjami vedenja in osebnosti — mladoletno prestopništvo

Naj uvodoma povemo, da na tem področju delata dva delavca: pedagog in socialni delavec. Tako kot na ostalih socialnih področ-

jih, tudi tu obseg dela ni v skladu z republiškim normativom, po katerem en svetovalec vodi 60 mladoletnikov z motnjami vedenja in osebnosti v enem letu, oziroma zmore tekoče voditi le 25 mladoletnikov. Taka preobremenjenost svetovalcev, ki vodita zadeve mladoletnih prestopnikov in storilcev prekrškov ogroža kvaliteto dela in vodi k resnejšemu pristopu sistemskega reševanja tega problema (sistemizacija, razširitev dejavnosti z novo obliko organizacije del ipd.).

V delo z otroki in mladoletniki z motnjami vedenja in osebnosti je vključen še psiholog — v celoti ali pa v sodelovanju s socialnimi delavci, ki obravnavajo primere. K skupnemu reševanju problematike in v oblikovanje otrok, ki so vedenjsko ali osebnostno moteni pa so vključeni tudi njihovi starši, učitelji, vzgojitelji pa tudi prijatelji, ki imajo na otroka tak ali drugačen vpliv.

Ob analiziranju mladinskega prestopništva lahko trdimo, da v obravnavanih treh letih ni v bistvenem porastu. Namreč, splošna značilnost pojavljanja mladoletnega prestopništva je gibanje v valovih; v posameznih letih postopoma narašča, ko pa doseže vrh, strmo upade in se spet postopoma dviguje. Doslej smo zabeležili dva vrha: v letu 1966 in 1973.

Druga značilnost pa je v tem, da se oblika kaznivih dejanj stalno spreminja. Tako so v porastu dejanja z elementi nasilja, ki jih store mladoletniki v opitem stanju in pa tatvine v trgovinah.

Poleg mladinske kriminalitete pa štejemo med deviantne pojave tudi storitve prekrškov, alkoholizem, narkomanijo, brezdelje, potepuštvu, prostitucijo. V letu 1977 smo imeli 78 mladoletnih storilcev prekrškov in 127 primerov storilcev kaznivih dejanj.

Služba socialnega skrbstva obravnava predvsem manifestne oblike neprilagojenosti, tj. prestopnike in prekrškarje. Zaradi te vrste disocialnosti imamo v obravnavi ca. 3 % mladoletnikov iz populacije v starosti od 14—18 let.

Sodišča izrekajo mladoletnim prestopnikom praviloma vzgojne ukrepe in le izjemoma kazni. Zato ima strokovna služba občinske skupnosti socialnega skrbstva, torej Center za socialno delo organizirano delovanje disciplinskega centra, v katerega se vključi mladoletnega prestopnika po izreku sodišča v strožji nadzor skrbstvenega organa.

V disciplinskem centru poteka terapevtsko delo ob zaposlitvi mladoletnika. Za tiste,

ki so šoloobvezni organiziramo učenje, za že zaposlene pa interesno tehnično zaposlitev.

Terapevtsko delo v okviru vzgojnega ukrepa strožjega nadzora skrbstvenega organa traja od 1—3 let.

Delo z mladoleniki poteka v dveh smereh: individualno kurativno vodenje in pa skupinska metoda dela.

Trenutno pedagog in socialna delavka vodita skupino 8—12 mladostnikov, ki se sestajajo vsak ponedeljek od 18.—20. ure v disciplinskem centru Centra za socialno delo Ljubljana-Siška.

Naj omenimo še to, da je organizirano delovanje disciplinskega centra izvedeno v Ljubljani le v naši občini.

Skrbnišvo mladoletnih oseb

V letu 1975 je bilo pod stalnim skrbništvom 11 otrok v starosti od 7—15 let. To število in starostna kategorija se je ponovila tudi v naslednjem letu 1976. V letu 1977 pa je bilo pod stalnim skrbništvom 12 otrok. Večinoma so to šolski otroci, le nekaj primerov je med njimi predšolskih otrok.

IV. ZDRUŽEVANJE SREDSTEV ZA SKUPNE IN SOLIDARNOSTNE NALOGE V MESTU IN REPUBLIKI TER VLOGA MESTNE SKUPNOSTI SOCIALNEGA SKRBSTVA

1. V letih 1975 in 1976 je občinska skupnost socialnega skrbstva združevala tudi sredstva za določene naloge skupnega in solidarnostnega pomena v skupnosti socialnega skrbstva SR Slovenije.

Skupne naloge so obsegale vzajemnost, t. j. zagotavljanje minimalne družbene denarne pomoči kot edini vir preživetja, ter stroške dejavnosti organov republiške skupnosti, saj strokovna služba skupnosti socialnega skrbstva SR Slovenije ni bila formirana vse do septembra 1976 in je delo za to skupnost v določeni meri opravljal Republiški komite za zdravstveno in socialno varstvo.

Za družbene denarne pomoči kot edini vir preživetja, smo sredstva združevali po enotni stopnji in nato od republiške skupnosti prejeli nazaj tisti del sredstev, ki je bil potreben za zagotavljanje te oblike pomoči v občini. Razlika je ostala v skupnosti socialnega skrbstva SR Slovenije oziroma je bila namenjena tistim občinskim skupnostim v SRS, ki po tej enotni stopnji niso zbrale sredstev niti za vse svoje upravičence do edinega vira. Za solidarnost smo prav tako združevali sredstva po posebni stopnji, vendar sistem solidarnostnega prelivanja ni bil dovolj izdelan, tako da občinske skupnosti niso imele pregleda nad združevanjem in koriščenjem združenih sredstev v ta namen.

Prispevna stopnja za vzajemnost je bila vključena v občinsko stopnjo — (npr. 0,62 — občinska stopnja, od tega 0,075 za vzajemnost), stopnja za solidarnost pa je bila posebna stopnja (0,10), da je socialno skrbstvo pravzaprav združevalo sredstva v višini 0,72 % BOD, vendar ločeno po namenu.

2. Za leto 1977 smo se dogovorili za izpopolnjen, vendar tudi bolj zapleten sistem združevanja sredstev za naloge v skupnosti socialnega skrbstva SR Slovenije, za sistem skupnih nalog in za enotni program socialnega skrbstva v SR Sloveniji.

a) Skupne naloge

Program skupnih nalog obsega dejavnost, ki jo kot skupek interesov občinskih skupnosti izvaja skupnost socialnega skrbstva SR Slovenije in smo se za njih opredelili v srednjeročnem programu razvoja socialnega skrbstva v Sloveniji. Naloge so naslednje:

— investicije: adaptacija posebnega socialnega zavoda Hrastovec—Trate, soinvesticija zavoda za slepe Škofja Loka, tretji zavod za duševno prizadete otroke;

— oskrba oseb neznanega bivališča v zavodu Hrastovec;

— sofinanciranje dejavnosti republiške skupnosti socialnega varstva, Indok centra, humanitarnih organizacij in društev v okviru republike;

— sofinanciranje reševanja problematike Romov;

— vsebinske in organizacijske priprave za predzakonsko svetovanje;

— raziskave;

— dejavnost organov in službe skupnosti socialnega skrbstva SR Slovenije.

Za ugotavljanje deleža pri sofinanciranju teh nalog, je bila izračunana potrebna stopnja prispevka glede na planirani BOD v SRS in po tej stopnji so občinske skupnosti izračunale svoj delež glede na višino BOD v občini, s čimer je bila zagotovljena potrebna vsota in delež posameznih občinskih skupno-

sti v sorazmerju z višino občinskega BOD oziroma njegovim deležem v BOD SRS.

Naloge so bile ovrednotene v končnih zneskih in smo zato združevali sredstva neto, brez enotne stopnje. Občinske skupnosti socialnega skrbstva so svoj delež (razen v obdobju začasnega financiranja, ko so se sredstva združevala po starem, vendar smo programe prirejali in poračunavali presežke in manjke) nakazovale direktno na poseben račun skupnosti socialnega skrbstva SR Slovenije, s čimer smo se izognili morebitnim presežkom ter poračunavanjem v letu 1978.

Skupnost socialnega skrbstva SR Slovenije lahko torej program skupnih nalog izvede v okviru v naprej dogovorjenega obsega sredstev. Delež občinske skupnosti socialnega skrbstva Ljubljana-Siška za skupne naloge je znašal (glede na celotno dogovorjeno porabo 1977) 1,7 % sredstev.

b) Enotni program

Združevanje za enotni program je prav tako opredeljeno s srednjeročnim planom razvoja in temelji prav tako skupne naloge na enotni stopnji ter odvajanju presežkov za solidarnostne naloge.

Obsega naslednje naloge, ki predstavljajo minimum oziroma najpotrebnejšo dejavnost posameznih občinskih skupnosti:

- edini vir; stalna družbena denarna pomoč občanom, nesposobnim za pridobitno delo, brez dohodkov in posojilcev;

- stalna družbena denarna pomoč kot dopolnilni vir preživljanja občanom z dohodkom, nižjim od edinega vira;

- zdravstveno zavarovanje; za osnovno zdravstveno varstvo občanom, ki nimajo te pravice iz drugega naslova;

- BOD strokovnih delavcev po normativu 4500 prebivalcev na delavca.

Dogovorjena so enotna izhodišča (cene), ki se vsako leto v skladu z gibanji cen valorizirajo.

Ugotavljanje deleža občinske skupnosti socialnega skrbstva za ta del programa teče na naslednji način:

po podatkih občinske skupnosti socialnega skrbstva o številu upravičencev v preteklem letu (za obseg enotnega programa), skupnost socialnega skrbstva SRS ugotovi vrednost enotnega programa za SR Slovenijo in tudi enotno stopnjo glede na planirani republiški BOD v določenem letu. Znan enotna stopnja (je pripomoček za izračun) za enotni program omogoči občinski skupnosti socialnega skrbstva, da glede na planirani BOD v občini ugotovi maso sredstev za enotni program, od tega pa odšteje oziroma s tem primerja vrednost svojega programa po enotnih izhodiščih, ter ugotovi presežek oziroma primanjkljaj, ki ga odvaja za solidar-

nost oziroma ga pričakuje od solidarnosti. Primer: po enotni stopnji znaša glede na občinski BOD enotni program 100, vrednost občinskega programa je 70, razlika 30 se združuje za solidarnost. Ali: enotni program je 50, vrednost občinskega programa je 60, razlika 10 je zagotovljena iz solidarnosti.

V letu 1977 smo po poračunavanju za leto 1976 in za obdobje začasnega financiranja združevali le presežke v neto metodi, saj bi enotna prispevna stopnja predstavljala le nekoristen pretok sredstev ter povečane stroške za provizijo SDK.

Občinska skupnost socialnega skrbstva Ljubljana-Siška odvaja ta sredstva v solidarnost in je v letu 1977 ta del sredstev znašal 24,8 % vseh planiranih sredstev.

Za sistem združevanja se občinske skupnosti socialnega skrbstva sporazumevajo posebej po sprejetem ugotovljenem obsegu potrebnih sredstev.

3. VLOGA IN NALOGE MESTNE SKUPNOSTI SOCIALNEGA SKRBTVA

V ugotavljanju potrebnih sredstev za občinske skupnosti socialnega skrbstva je pomembna vloga skupnosti socialnega skrbstva mesta Ljubljane, ki ugotavlja potrebe vseh ljubljanskih občinskih skupnosti in glede na to vrednost v skupni bilanci SIS zagotovi enotno stopnjo za socialno skrbstvo t. j. za vse občinske skupnosti socialnega skrbstva v Ljubljani. Enotna stopnja zagotavlja štirim skupnostim v Ljubljani več sredstev kot jih potrebujejo za dogovorjeni obseg porabe. Zato presežek združujejo za solidarnostno pokrivanje dela programa občinske skupnosti socialnega skrbstva Ljubljana-Center, ki pa jim enotna stopnja ne zadošča za dogovorjeni obseg porabe.

Torej se občinska skupnost socialnega skrbstva Ljubljana-Siška vključuje v dve obliki solidarnosti.

Skupnost socialnega skrbstva mesta Ljubljane opravlja poleg te naloge še v zadnjem času vedno bolj izrazito koordinativno ter usklajevalno nalogo, saj se za dogovarjanje v Ljubljani pripravljamo enotno ter na osnovi skupno dogovorjenih izhodišč ob tem, da se upoštevajo specifičnosti posameznih skupnosti.

Skupne naloge so:

- sofinanciranje Mladinskega sprejemališča;

- sofinanciranje humanitarnih organizacij in društev na ravni mesta;

- sofinanciranje dejavnosti Demonstracijsko eksperimentalnega centra (DEC);

- sofinanciranje strokovne službe.

V. SMERNICE URESNIČEVANJA DRUŽBENEGA PLANA V LETU 1978

Okvirni prikaz dejavnosti socialnega skrbstva v prejšnjih točkah gradiva daje še vedno le grobo sliko stanja socialnega skrbstva, doseženega nivoja dela socialne varnosti občanov v Šiški in s tem tudi narekuje nadaljnje zaloge v razvoju socialne politike naše občine.

Program dejavnosti za leto 1978 je torej le del srednjeročnega programa občinske skupnosti socialnega skrbstva, ki si zadaja naslednje prioritete naloge za uresničevanje družbenega plana:

- kompleksnost ureditve zavodskega varstva in s tem tudi organiziranost novih oblik pomoči starejšim ter bolnim občanom, organiziranost novih interesnih in rekreativnih dejavnosti za to vrsto starostne populacije krajanov poleg in v sodelovanju z obstoječim domom za starejše občane v Šiški;

- poenotenje meril in metodologije izračuna oskrbnin v domovih oziroma socialnih zavodih;

- zagotoviti socialno prizadetim občanom družbeno denarno pomoč v taki višini, ki jim bo omogočala normalno vključevanje v družbeno življenje in jim zagotovila osnovno ekonomsko varnost;

- upoštevanje in planiranje sprememb finančne konstrukcije občinske skupnosti socialnega skrbstva Ljubljana-Šiška zaradi širšega obsega nalog in sredstev osnovanih z Zakonom o izobraževanju in usposabljanju otrok in mladostnikov z motnjami v telesnem in duševnem razvoju in Zakona o zaposlovanju invalidnih oseb;

- realizacija novih nalog ter zagotovitev kadrovske in finančne potrebe za izvajanje: Zakona o zakonski zvezi, Zakona o priznavanju rejništva kot samostojne poklicne dejav-

nosti ter Zakona o kazenskih sankcijah in izvrševanju kazni, ki izvajalsko zadolžujejo tudi strokovno službo socialnega skrbstva;

- vsebina in finančna usmerjenost skupnosti za izvajanje Zakona o ljudski obrambi in družbeni samozaščiti ter v ta namen tudi vzgoja kadro v KS;

- močnejša povezava med KS in OSSS (socialne in zdravstvene komisije) na področju celotne socialne politike;

- proučitev možnosti izvajanja dejavnosti disciplinskega centra (DC) v Šiški za pokrivanje skupnih ljubljanskih potreb;

- izpopolniti analitično raziskovalno vrzel s tem, da strokovno dokumentirano socialno problematiko tudi vnašamo v srednjeročno načrtovanje dejavnosti;

- sistemsko urediti mejna področja med posameznimi SIS, ter s tem dokončno ovrednotiti nekatere oblike razširjene dejavnosti socialnega skrbstva kot temeljne naloge za katere mora skupnost zagotavljati finančna sredstva;

- urediti sofinanciranje humanitarnih organizacij in društev na osnovi njihovih vsakoletnih programov.

Ljubljana, februarja 1978

Tajnik občinske skupnosti
socialnega skrbstva:
Milena ŽAJC s. r.

V pripravi gradiva so sodelovali: delavci Centra za socialno delo Ljubljana-Šiška, predsednica IO OSSS — Tatjana Trenta in tajnik mestne skupnosti socialnega skrbstva — Zdravko Kaučič.

Gradivo je verificiral IO občinske skupnosti socialnega skrbstva na seji 13. 2. 1978.